

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๖

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายพิเชษฐ สติธวาล จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญความว่า นายพิเชษฐ สติธวาล ผู้ถูกร้อง ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (ขณะยื่นคำร้อง) และอดีตเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นอีก ๓ ตำแหน่ง คือ (๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ได้รับเลือกตั้ง เมื่อปี ๒๕๓๕) (๒) ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ในรัฐบาลที่มี พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี) และ (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคของพรรคความหวังใหม่ (ปัจจุบันรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย) ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ภายในกำหนดเวลาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ขณะดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังกล่าว ตำแหน่งละ ๓ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี รวม ๕ ครั้ง ครั้งแรก ยื่นเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนครั้งที่ ๕ ยื่นเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคแล้วหนึ่งปี จากการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ร้อง พบว่า ในการยื่นบัญชี ฯ ทั้ง ๕ ครั้ง ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ หนี้สินดังกล่าวศาลฎีกาได้พิพากษาให้ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้าประกันบริษัท นิวส์เน็ดเวอร์ค จำกัด ต้องรับผิดชอบชำระหนี้แก่โจทก์อย่างลูกหนี้ร่วม เป็นเงินจำนวน ๔๘,๕๘๓,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ หลังจากศาลฎีกาพิพากษาแล้ว ผู้ร้องไม่ชำระหนี้โจทก์ภายในเวลาที่กำหนดไว้ตามคำบังคับ โจทก์จึงได้ขอหมายบังคับคดีและเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ โดยยึดที่ดินโฉนดเลขที่

๑๗๕๑ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๖๘ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอ บางเขน กรุงเทพมหานคร ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๒๐๗ เนื้อที่ ๑ งาน พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๕ เนื้อที่ ๑๔.๕ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทาวน์เฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๐ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอ บางเขน กรุงเทพมหานคร และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๘ เนื้อที่ ๑๔.๖ ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เป็นทาวน์เฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร ทรัพย์สิน ที่ถูกยึดตามรายการที่ ๑ และที่ ๒ มีชื่อนางสุรีย์ สติธชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ สำหรับรายการที่ ๓ และที่ ๔ มีชื่อผู้ถูกร้องและคู่สมรสเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน

ต่อมานางสุรีย์ สติธชวาล ได้ยื่นคำร้องขจัดทรัพย์ ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๕๑ และเลขที่ ๑๕๒๐๗ พร้อมสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๘๑/๒ ต่อศาลแพ่งอ้างว่า เป็นสินส่วนตัวและเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้อง ขจัดทรัพย์แต่ผู้เดียว ขอให้ถอนการยึดทรัพย์ดังกล่าว และขอคืนส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๕ และ เลขที่ ๑๔๕๖๖๘ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทาวน์เฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๐ และเลขที่ ๔๐๐/๔๑ โดยอ้างว่า เป็นสินสมรสระหว่างผู้ถูกร้องและของผู้ร้องขจัดทรัพย์

สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ขอให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการไม่แสดงหนี้สินที่มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องและได้เตือนให้ชี้แจงอีกครั้งหนึ่งตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ชี้แจงว่า ที่ไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชี ฯ เพราะไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่าธนาคาร ฯ ได้บังคับเอาจากลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวน เท่าใด และอยู่ระหว่างการร้องขจัดทรัพย์ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการต่อสู้คดีในชั้นศาลได้ หลังจากชี้แจงแล้ว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องเป็นครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่ก็ไม่ได้แสดงหนี้สิน จำนวนดังกล่าว

ผู้ร้องในการประชุมครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ซึ่งเป็นหนี้ร่วมกับลูกหนี้ รายอื่นอีก ๔ คน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องรวม ๕ ครั้ง ทั้ง ๆ ที่ได้ทราบถึงการเป็นหนี้จำนวนดังกล่าวมาก่อนการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๑ และได้รับรู้ถึงการเป็นหนี้ ดังกล่าวมาโดยตลอด เพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า เป็นหนี้สิน การค้าประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้น โดยมีได้ระบุว่าเป็นหนี้ตามสัญญาการค้าประกันเรื่องใด จำนวนเท่าใด ทั้งไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบ และในการชี้แจงก็อ้างเหตุผลว่า ที่ไม่ยื่นบัญชีแสดง

รายการหนี้สินของตน เพราะกลัวจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล นั้น เท่ากับเป็นการยอมรับว่ามีเจตนาที่จะปกปิดรายการหนี้สินจำนวนดังกล่าวไว้ เพื่อประโยชน์ของตนในการต่อสู้คดีในชั้นศาล ซึ่งไม่สมเหตุสมผล เพราะศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกร้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม เป็นจำนวนหนี้ที่แน่นอนแล้ว การต่อสู้ในชั้นศาลเกี่ยวกับการบังคับคดี ก็เป็นเพียงการต่อสู้ในเรื่องกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีเท่านั้น หากไม่การต่อสู้ในมูลหนี้เดิมที่ถึงที่สุดแล้ว อันเป็นเหตุให้ต้องปกปิดไม่ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและส่งสำเนาให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงว่า หนี้รายนี้มีผู้ค้ำประกันต้องร่วมกันรับผิดชอบหลายคน ผู้ถูกร้องเชื่อโดยสุจริตใจว่า หนี้ค้ำประกันยังเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน และไม่จำเป็นต้องยื่นแสดงไว้ในบัญชี ๑ เนื่องจากผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจากบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ลูกหนี้ ตลอดเวลาว่า กำลังเจรจากับธนาคารเจ้าหนี้ หากตกลงกันได้ ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกันก็ไม่ต้องรับผิดชอบ ผู้ถูกร้องเข้าใจว่า ตัวเลขยอดหนี้ยังไม่อาจกำหนดได้แน่นอน เพราะธนาคารอาจบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ชั้นต้นก่อน เมื่อไม่พอจึงจะบังคับเอากับผู้ค้ำประกัน และผู้ถูกร้องเข้าใจว่า จำนวนหนี้ไม่แน่นอน หากยื่นบัญชี ๑ อาจเป็นการยื่นเท็จได้ ประกอบกับผู้ร้องได้มีคำแนะนำเป็นหนังสือในการยื่นบัญชี ๑ ว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอรายการประเภทหนี้สิน และต่อมา นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันคนหนึ่งแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้ชำระหนี้แก่โจทก์แล้ว จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท ทำให้ผู้ถูกร้องเข้าใจว่า ภาระค้ำประกันของตนหมดไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินรายนี้ แต่ในการยื่นบัญชี ๑ ครั้งที่ ๘ ผู้ถูกร้องได้จัดทำรายการหนี้สินยื่นเพิ่มเติมแจ้งต่อผู้ร้อง และชี้แจงประกอบว่า ผู้ถูกร้องมีหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต รวม ๖ รายการ ต้องการแจ้งให้ทราบไว้ก่อน เพราะขณะนั้นไม่ทราบถึงสถานะการประกอบการความเป็นไปทางด้านการเงินของลูกหนี้ การประเมินราคาทรัพย์สินที่ค้ำประกัน เจ้าหนี้ไม่ได้แจ้งรายการหนี้สินที่ค้ำประกันว่ามีอยู่อย่างไร ยังไม่ทราบว่า เมื่อผิณฑ์หนี้สินที่เกิดขึ้นจะมีจำนวนเท่าใด

นอกจากนี้ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า ผู้ร้องมิได้บรรยายคำร้องตามลำดับขั้นตอนให้เข้าใจได้ว่า จงใจยื่นบัญชี ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เกิดขึ้นในชั้นตอนใดในการยื่นบัญชีครั้งที่เท่าใด ผู้ถูกร้องไม่สามารถต่อสู้คดีได้ถูกต้อง จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม

การตรวจสอบของผู้ร้องไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง การตรวจสอบกระทำย้อนหลัง ผู้ร้องไม่เคยแนะนำหรือทักท้วง ผู้ร้องไม่มีความบริสุทธิ์ใจ ขาดความเที่ยงธรรม และประสงค์ร้ายต่อผู้ถูกร้อง การตรวจสอบจึงไม่ชอบ การไม่แจ้งบัญชี ฯ ถือเป็นการกรอกรายการที่ผิดแบบเท่านั้นไม่ควรถือเป็นความผิด แต่ต่อมาผู้ถูกร้องก็ได้แจ้งบัญชี ฯ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙

ที่ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท นั้น เพราะเห็นว่าผู้ถูกร้องเป็นเพียงลูกหนี้ร่วม ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงว่า ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ จะบังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด ผู้ร้องจงใจกลั่นแกล้งผู้ถูกร้อง หรือละเลยที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ในการตรวจสอบบัญชี ฯ เพราะมีพยานหลักฐานที่แสดงว่า หนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้อง เป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน และมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันคนที่ ๔ ได้จ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค ฯ ลูกหนี้ ได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงไม่มีหนี้ที่ผู้ถูกร้องจะต้องรับผิดชอบ ผู้ร้องไม่อาจอ้างคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๕/๒๕๔๔ เกี่ยวกับข้อที่ว่าผู้ถูกร้องจงใจหรือไม่ มาใช้กับผู้ถูกร้องได้

นายก้านรงค์ จันทิก ผู้แทนผู้ร้องชี้แจงและเบิกความว่า ผู้ร้องได้บรรยายคำร้องชัดเจน ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ แสดงว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจในข้อหาได้ดี คำร้องของผู้ถูกร้องไม่เคยลือคลุม ผู้ถูกร้องอ้างว่า การไม่ยื่นบัญชี ฯ แสดงหนี้สินที่ค้ำประกันทั้ง ๕ ครั้งของผู้ถูกร้อง หนี้ค้ำประกันนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเสียประโยชน์ต่อผู้ใด ไม่มีผลกระทบต่อผู้ถูกร้องหรือบุคคลภายนอก ตามคำชี้แจงดังกล่าวเท่ากับผู้ถูกร้อง ยอมรับว่าไม่แสดงรายการหนี้สินจริงที่อ้างว่าการไม่แสดงหนี้สินดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเสียประโยชน์ต่อผู้ใดนั้น กรณีเช่นนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานแล้ว

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้แจ้งหมายเหตุไว้ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า หนี้ค้ำประกันเป็นหนี้ไม่แน่นอนนั้นฟังไม่ขึ้น เพราะกรณีเป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้ว ถือว่าผู้ถูกร้องเป็นหนี้ร่วมซึ่งต้องรับผิดชอบในหนี้สินทั้งหมด ผู้ถูกร้องอ้างว่า ถ้าระบุตัวเลขจำนวนที่ไม่แน่นอนลงไปจะเป็นเหตุให้ลูกหนี้สามารถเจรจากับเจ้าหนี้ได้ อาจเป็นเรื่องยื่นเท็จต่อผู้ร้องก็ฟังไม่ขึ้น เพราะเมื่อยื่นบัญชี ฯ แล้วต่อมามีการเปลี่ยนแปลงก็อาจชี้แจงต่อผู้ร้องได้ ที่อ้างว่าผู้ค้ำประกันรายหนึ่งชำระหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ผู้ถูกร้องไม่ต้องรับผิดชอบชำระหนี้แก่โจทก์นั้น ไม่เป็นความจริง เพราะหลังจาก

วันดังกล่าว โจทก์ได้นำยึดทรัพย์ผู้ถูกร้องจนคู่สมรสผู้ถูกร้องต้องร้องขอทรัพย์ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ผู้ถูกร้องทำบัญชี ฯ หนี้เพิ่มเติม โดยอ้างว่าเป็นหนี้ค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ๖ รายการ และได้หมายเหตุไว้ แต่ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ หนี้สินตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๒๘๗/๒๕๓๖ และในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๙ ได้ยื่นบัญชี ฯ หนี้สิน ตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๒๘๗/๒๕๓๖ และคดีหมายเลขดำที่ ๗๒๕๕/๒๕๔๔ กรณีหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ เป็นหนี้ที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ผู้ถูกร้องกลับไม่แจ้งบัญชี ฯ หนี้สิน

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นรายการทรัพย์สินและหนี้สินในบัญชีเพียง ๓ ครั้ง ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับแจ้งให้ชี้แจงทั้ง ๕ ครั้ง การแจ้งให้ชี้แจงมีเพียง ๓ ครั้ง แต่กล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องกระทำผิด ๕ ครั้ง เป็นการปิดกั้นสิทธิการต่อสู้คดีของผู้ถูกร้องนั้น เกี่ยวกับหนี้สิน ในการยื่นบัญชี ฯ ทุกครั้ง ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นหนี้อยู่ไม่เคยยื่น ดังนั้น ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ที่แจ้งให้ผู้ถูกร้องแจ้งเหตุผลมา ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้แจ้ง และในการยื่นบัญชี ฯ ถึงครั้งที่ ๕ ก็ไม่ได้แจ้งเช่นเดียวกัน ผู้ร้องจึงไม่จำเป็นที่จะต้องสอบถามทุกครั้ง เพราะในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้องก็คงชี้แจงว่าไม่สามารถที่จะยื่นได้ เพราะเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อกรร้องขอทรัพย์ ไม่ได้มีเหตุผลใหม่ ผู้ร้องได้ตรวจสอบยอดหนี้และคำนวณดอกเบี้ยของหนี้สินตามคำสั่งถึง ๕ ครั้ง ได้ตัวเลขต้นเงินและดอกเบี้ยที่เห็นได้ชัดเจน เป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดและเป็นหนี้ที่มีจำนวนแน่นอน ไม่ใช่เป็นหนี้ที่ไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นายวิชัย ทองแดง ผู้แทนผู้ถูกร้อง ชี้แจงว่า คำร้องของผู้ร้องเคลือบคลุม ผู้ร้องไม่ได้ทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ รายการหนี้ของผู้ถูกร้องยังมีความเคลื่อนไหวไม่แน่นอน การตรวจสอบกระทำไม่ชอบและไม่เป็นธรรม ผู้ร้องไม่มีความรอบคอบในการตรวจสอบเรื่องมาตรฐานการทำงานและบรรทัดฐานของผู้ร้อง ผู้ร้องตั้งข้อหา ๕ ข้อ ตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ผู้ร้องได้พิจารณาและวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องไม่จงใจในการยื่นบัญชี ฯ คงมีปัญหาเฉพาะข้อ ๕ กรณีไม่แสดงหนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่ชี้ว่าจงใจปกปิดไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชี ฯ ข้อนี้ ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในเอกสารประกอบบัญชี ฯ ในการยื่นครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ว่า ประสงค์จะแสดงเจตนาถึงภาระค้ำประกันอย่างชัดเจนเป็นความเข้าใจผิดในวิธีการแสดงรายละเอียดและรูปแบบ เป็นความผิดพลาดเล็กน้อย ผู้ถูกร้องไม่ได้ทำผิด และไม่มี ความจงใจ การพิจารณาของผู้ร้องไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีกรอบมาตรฐาน และเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณี

ตามเอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ ๑๕ ข้อ ผู้ร้องไม่รับรองว่ามีอยู่หรือไม่ แต่จากการสอบถามของผู้ถูกร้องก็ได้รับความว่าสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีหลายคนได้รับเอกสารคำแนะนำดังกล่าว พร้อมกับแบบฟอร์มและคำอธิบายการยื่นบัญชี ฯ และจากเทปคำบรรยายของผู้แทนผู้ร้องก็ปรากฏว่า เอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชี ฯ ข้อ ๑๕ ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน ผู้ถูกร้องก็เข้าใจว่าหนี้รายการนี้ไม่ใช่หนี้ที่ตนก่อขึ้น เป็นหนี้ค้ำประกัน ทั้งภาระค้ำประกันดังกล่าวก็ยังไม่แน่นอน เหตุที่ไม่แน่นอน เพราะได้รับแจ้งจากบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้นตลอดเวลาว่า กำลังอยู่ระหว่างการเจรจากับธนาคาร อีกประการหนึ่ง เนื่องจากกรณีนี้มีผู้ค้ำประกันทั้งหมด ๔ คน ซึ่งก็ไม่แน่ว่าเจ้าหนี้จะเลือกบังคับชำระหนี้แก่ผู้ค้ำประกันรายใด และยังปรากฏอีกว่า นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันรายหนึ่งได้ชำระหนี้ จำนวน ๔๔.๕ ล้านบาท ให้กับธนาคารแล้ว ผู้ถูกร้องจึงเข้าใจว่า หนี้นี้จะใกล้หมดแล้ว และผู้ถูกร้องก็ได้หมายเหตุไว้ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ว่า มีหนี้ในอนาคต หากผู้ถูกร้องจะต้องรับผิดชอบต่อหนี้สินตามคำพิพากษาของศาลและได้มีการชำระหนี้แทนลูกหนี้แล้ว ย่อมมีสิทธิไล่เบียดได้ ซึ่งก็เป็นปัญหาเพราะผู้ถูกร้องเองก็ยังไม่เข้าใจว่า ถ้ายื่นแสดงในบัญชี ฯ ว่า เป็นหนี้มีภาระค้ำประกัน จำนวน ๔๘,๙๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แล้ว จะต้องยื่นแสดงในช่องทรัพย์สินด้วยหรือไม่ เพราะมีสิทธิไล่เบียดได้และได้รับความต่อมาว่า ได้มีการเจรจาต่อเรื่องหนี้สินกันระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ชั้นต้น ในที่สุดเจ้าหนี้พอใจที่จะรับชำระหนี้เพียง จำนวน ๑๐ ล้านบาท โดยปลดภาระผู้ค้ำประกันให้ทั้งหมด ซึ่งปรากฏหลักฐานแคชเชียร์เช็คที่แสดงว่า บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ได้จ่ายเพื่อชำระหนี้ให้กับธนาคาร เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ แสดงว่า ภาระค้ำประกันของผู้ถูกร้อง ณ วันที่ยื่นบัญชี ฯ ยังไม่มีความแน่นอน และในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องก็ไม่มีหนี้อยู่กับโจทก์ ไม่มีเจตนายื่นบัญชี ฯ เป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ที่ผู้ร้องยื่นบัญชี ฯ เกี่ยวกับหนี้สินตามคำพิพากษาคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๔๒๘๗/๒๕๓๖ และคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๗๒๕๕/๒๕๔๔ นั้น เนื่องจากหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว ผู้ถูกร้องได้เจรจาต่อเรื่องเกี่ยวกับจำนวนหนี้ที่จะต้องชำระแก่โจทก์ และตกลงกันได้โดยโจทก์ยอมลดยอดหนี้ลง ผู้ถูกร้องตกลงที่จะชำระแก่โจทก์ตามจำนวนที่ได้เจรจาและตกลงกันเป็นหนี้ที่มีจำนวนแน่นอนแล้ว ผู้ถูกร้องจึงได้ยื่นบัญชี ฯ รายการหนี้สินดังกล่าวในครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙

ในชั้นพิจารณาผู้ถูกร้องนำสืบว่า ผู้ถูกร้องได้มอบหมายให้ นายสมศักดิ์ อัครเวชา จัดทำบัญชี ฯ ยื่นต่อผู้ร้อง รวม ๕ ครั้ง การกรอกรายการในการยื่นบัญชี ฯ มีความยุ่งยาก ต้องสอบถามเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องและต้องแก้ไขอยู่เสมอ กรณีหนี้ค้ำประกันไม่มีช่องให้กรอกเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องแนะนำว่า ไม่มีช่อง

หนี้ค้ำประกันก็ไม่ต้องกรอกหนี้ค้ำประกัน กรณีที่บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด เป็นหนี้ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ก็เป็นหนี้ค้ำประกัน จึงไม่กรอรายการแสดงรายการหนี้สินในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๓ ซึ่งผู้ร้องก็ไม่ได้ทักท้วง พอครั้งที่ ๔ มีแบบฟอร์ม มีคำอธิบายและคำแนะนำ ในการกรอกด้วย ตามเอกสารดังกล่าวข้อ ๑๕ ระบุว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอรายการ ประเภทหนี้สิน ผู้ถูกร้องได้ถือปฏิบัติตามคำแนะนำในการกรอรายการเพื่อยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ถึง ครั้งที่ ๗ ผู้ร้องก็ไม่ได้ทักท้วง จนถึงการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ผู้ถูกร้องได้ปรึกษาผู้มีความรู้ทางกฎหมาย ในเรื่องนี้ ก็ได้รับคำแนะนำว่า หนี้ค้ำประกันแม้ศาลจะพิพากษาแล้วก็ยังเป็นหนี้ค้ำประกัน ถ้าหนี้ ค้ำประกันรายได้ที่มีการเจรจาแล้ว พอจะได้ผลสรุปคร่าวๆ อย่างไร ก็ควรแจ้งเป็นตัวเลขให้ผู้ร้องทราบ หากยังไม่ได้ผลสรุปอาจทำเป็นหนังสือแสดงเจตนาให้ทราบเป็นเบื้องต้นก่อน เมื่อได้รับคำแนะนำแล้ว ผู้ถูกร้องได้เจรจากับธนาคารกสิกรไทย ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ตัวเลขคร่าวๆ มา ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาทเศษ จึงแจ้งในบัญชีหนี้สินในการยื่นครั้งที่ ๘ พร้อมทั้งแนบสำเนาคำพิพากษาประกอบไปด้วย หลังจากนั้น ทราบว่า บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นได้ไปเจรจากับธนาคารเจ้าหนี้ ขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้จากยอดหนี้ตามคำพิพากษา จำนวน ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เหลือ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ (ยังไม่รวมดอกเบี้ย) ในที่สุดบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ได้ชำระหนี้ให้กับ ธนาคารไปจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ และธนาคารได้แจ้งมายังผู้ถูกร้องว่า ได้ปลดภาระค้ำประกัน ให้ผู้ถูกร้องหมดแล้ว สำหรับกรณีของธนาคารทหารไทย ฯ เมื่อมีคำพิพากษา ผู้ถูกร้องก็ได้ไปเจรจากับ ธนาคารลดยอดหนี้ประมาณครึ่งหนึ่ง คือ จำนวน ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ จึงบันทึกเป็นรายการหนี้สิน ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ส่วนหนี้ของธนาคารกสิกรไทย ฯ จำนวน ๒,๖๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ที่เคย แจ้งไว้ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ก็นำมาแจ้งไว้ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๕ ด้วย

ส่วนกรณีหนี้ของธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ไม่ได้กรอกในการยื่นบัญชี ฯ แต่ได้แสดงไว้ในรายการหนี้สินเพิ่มเติมหนี้สินอื่นๆ ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเรื่องหนี้ค้ำประกันไว้ด้วยโดยได้บันทึกต่อท้ายว่าขอแจ้ง ให้ทราบไว้ก่อนในเบื้องต้น เพื่อแสดงเจตนาในเรื่องภาระค้ำประกันหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ที่บันทึกเช่นนี้ เจ้าหนี้และลูกหนี้ชั้นต้นอยู่ในระหว่างเจรจาต่อรองกัน ยังไม่มีตัวเลขที่เป็นหนี้แน่นอน และแสดงถึงความบริสุทธิ์ใจของผู้ถูกร้อง เมื่อเกิดเป็นคดีขึ้น ผู้ถูกร้องบอกให้ลูกหนี้ชั้นต้นรีบจัดการแก้ไข เพื่อไม่ให้ผู้ถูกร้องเดือดร้อน ซึ่งลูกหนี้ชั้นต้นก็ได้รีบติดต่อและเร่งเจรจากับธนาคารเจ้าหนี้ในการเจรจากันนั้น ลูกหนี้ชั้นต้นได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบตลอดเวลาว่า เรื่องดังกล่าวอยู่ในระหว่างเจรจาและมีแนวทางจะตกลงกัน ออมชอมกันได้และยืนยันอีกว่าจะไม่ให้ผู้ถูกร้องเดือดร้อน ผู้ถูกร้องเพิ่งทราบว่าถูกตรวจสอบบัญชีแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจง และส่งพยานเอกสารและพยานบุคคลเพื่อให้ ถ้อยคำ แต่รอดต่อมา ก็ไม่ได้รับการติดต่อให้ชี้แจงหรือเพิ่มเติมอะไรอีก คงสอบเฉพาะเรื่องไม่ได้ยื่น ภ.ง.ด. ๕๑ ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับโฉนดที่ดินบางแปลง บ้านบางหลัง ผู้ถูกร้องไปชี้แจง ๒ ถึง ๓ ครั้ง แต่ไม่มีเรื่อง หนี้ค้ำประกัน ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ที่ไม่แสดงรายการหนี้สิน เพราะเชื่อคำแนะนำที่เป็นเอกสารที่ผู้ถูกร้องได้รับจากผู้ร้องเมื่อปี ๒๕๕๒ เป็นคำแนะนำในการยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ข้อ ๑๕ ว่า หนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันไม่ต้องแจ้ง และคำแนะนำจาก บุคคลโดยเฉพาะประธานกรรมการและเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไปชี้แจงที่สภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี ๒๕๕๓ ว่าหนี้ค้ำประกันไม่ต้องกรอกในรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และในช่วงเวลาดังกล่าว ธนาคารเจ้าหนี้ได้นำยึดบ้านของผู้ถูกร้องมีราคาเกินกว่า ๔๘ ล้านบาท ที่ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า เกรงว่า ถ้าแจ้งรายการหนี้สินจะมีผลกระทบในการต่อสู้อคดีในศาลนั้นเพราะเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับนั้นก็คือ ต้องได้ตัวเลขที่แน่นอน และหากกรอกลงไปธนาคารเจ้าหนี้ก็นำตัวเลขดังกล่าวไปเป็นข้อมูลมัดหรือ บังคับเอากับผู้ถูกร้องได้ นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันอีกคนหนึ่ง ได้ชำระหนี้ไปแล้ว ประมาณ ๔๔,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ เมื่อปี ๒๕๕๑ ทำให้เข้าใจว่าหนี้จำนวนนี้น่าจะเกือบหมดไปแล้ว ในที่สุด บริษัท นิวส์เน็ดเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้น ได้เจรจากับธนาคารอินโดสุเอช เจ้าหนี้ และได้มีการชำระหนี้ เป็นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หนี้ได้ระงับแล้ว ผู้ถูกร้องจึงไม่ต้องชำระหนี้ต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ผู้ถูกร้องไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการค้ำประกัน นอกจากนี้ ผู้ถูกร้อง ได้นำสืบถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญว่า ที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๒๕๕ บัญญัติให้ยื่น บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมีสาเหตุมาจากปัญหาทางการเมือง เรื่องการซื้อเสียงในการเลือกตั้ง การฉ้อราษฎร์ บังหลวง การแย่งตำแหน่งรัฐมนตรี การแทรกแซงการทำงานของข้าราชการประจำ แนวโน้มที่จะเสนอ โครงการใหญ่ๆ ปัญหาดังกล่าวเป็นตัวแปรที่จะนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมือง นอกเหนือจากการที่จะให้ มีการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมแล้ว จะต้องปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดไป จึงได้ให้มืองค์กรอิสระ เพื่อตรวจสอบทรัพย์สินของนักการเมือง หากพบว่า มีทรัพย์สินเพิ่มผิดปกติ ประธานกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยัง อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้น ผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๕ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจะต้องเป็นข้อความอันเป็นเท็จ ถ้าไม่ยื่นบัญชี ๑ อันเป็นเท็จ และไม่มีการปกปิดข้อเท็จจริง หากมีเหตุผลอื่นก็ไม่น่าจะเข้ากรณีตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ดังกล่าว เพราะไม่มีเจตนาทุจริต กรณีค้าประกัน เห็นว่า ไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๒๕๑

ผู้ร้อง แผลงการณเปิดคดีด้วยวาจาว่า ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า หนี้ตามสัญญาการค้าประกันไม่มีสภาพเป็นหนี้ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แม้ศาลจะพิพากษาให้ผู้ถูกร้องต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้ชั้นต้น แต่ก็ยังเป็นปัญหา เพราะมีผู้ค้าประกันร่วม ไม่ทราบว่าการรับผิดชอบสุดท้ายจะเป็นผู้ใด ข้อนี้ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องถูกศาลฎีกาพิพากษาให้ร่วมรับผิดชอบในหนี้ ซึ่งบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ผู้กู้มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ร่วมกับผู้ค้าประกันรายอื่นอีก ๔ คน หนี้ดังกล่าว เป็นหนี้ตาม คำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้ว ไม่อาจโต้แย้งได้ และที่ศาลฎีกาพิพากษาให้ลูกหนี้ทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ ลูกหนี้ ทุกคนเป็นหนี้เจ้าหนี้ เจ้าหนี้จะเรียกให้ลูกหนี้คนใดคนหนึ่งชำระหนี้โดยทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ตามแต่ จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันต่อเจ้าหนี้จนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๑

ที่นายสมศักดิ์ อัสวเรขา เลขานุการส่วนตัวของผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้หารือเรื่องหนี้กับนายชาเลียม อุตตัส เจ้าหน้าทีของผู้ร้องและนายคำนวน ชโลปถัมภ์ สมาชิกวุฒิสภา นั้น นายสมศักดิ์ ฯ ไม่ได้กล่าวถึง รายละเอียดว่า ได้หารือเรื่องอะไร ผู้ถูกร้องไม่มีหลักฐานและไม่ได้นำตัวนายชาเลียม ฯ มาเบิกความสนับสนุน เป็นคำกล่าวอ้างที่เลื่อนลอยไม่อาจรับฟังได้ สำหรับนายคำนวน ฯ ได้ตอบคำถามค้านของผู้แทนผู้ร้อง ยอมรับว่า ถ้าศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลใดต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ ถือว่าบุคคลนั้นมีหนี้ที่จะต้องชำระตาม คำพิพากษาแล้ว ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาล คู่ความหรือบุคคล ซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้จำนวนเท่าใดแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะปฏิเสธอีกไม่ได้ว่าตนไม่ได้เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้ฟ้องคดี รวมทั้งกรณีศาลพิพากษาให้รับผิดชอบอย่าง ลูกหนี้ร่วมในหนี้จำนวนเท่าใดแล้วเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้คนใดคนหนึ่ง ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า คำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ร้องบอกเพียงว่า การค้าประกันเงินกู้ที่ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน โดยไม่ได้บอกรายละเอียดว่าการค้าประกันดังกล่าว รวมถึงหนี้ตามสัญญาการค้าประกันที่มีการฟ้องร้องและศาลพิพากษาคดีถึงที่สุดให้ชำระหนี้ด้วยหรือไม่ ย่อมจะทำให้ผู้ถูกร้องเข้าใจได้ว่าตนไม่ต้องยื่นบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินจำนวนดังกล่าว แม้ศาลฎีกาพิพากษา ถึงที่สุด มูลหนี้ที่ผู้ถูกร้องต้องชำระก็ยังเป็นมูลหนี้จากสัญญาการค้าประกันเงินกู้ยืมอยู่ดี ข้อนี้ ผู้ร้องเห็นว่า เอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้น

เพื่อใช้ประกอบการไปชี้แจงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งข้อ ๑๕ ระบุว่า “กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” เป็นคำแนะนำที่ถูกต้องและชัดเจนแล้ว กรณีของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกร้องชำระหนี้ ผู้ถูกร้องทราบดีว่าจะต้องยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีทำนองเดียวกันนี้ ผู้ถูกร้องก็ได้แสดงหนี้ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้แสดงหนี้ค้ำประกันเพื่อแสดงเจตนาในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ไว้ในเอกสารประกอบแนบท้ายบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำร้อง เล่มที่ ๖ หน้า ๑๐๘๑ และเล่มที่ ๗ หน้า ๑๓๓๗ โดยแสดงว่าหนี้ค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตมีหนี้การค้ำประกันบริษัทใดบ้าง กับธนาคารใดบ้าง โดยการค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช อยู่ในรายการลำดับที่ ๓ แต่ผู้ร้องก็มิได้พิจารณา และเหตุที่ผู้ถูกร้องไม่ระบุตัวเลขที่ชัดเจนตามคำพิพากษาไว้นั้น เพราะเข้าใจว่าเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน และได้รับแจ้งจากบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้นว่าสามารถชำระหนี้ได้แน่นอน ต่อมาลูกหนี้ชั้นต้นได้ชำระหนี้แล้ว จึงไม่มีหนี้ต่อกัน และยังมีผู้ค้ำประกันอื่นอีก ๔ คน ไม่น่ว่าเจ้าหนี้จะเรียกบังคับชำระหนี้แก่ผู้ค้ำประกันรายใด หากเลือกบังคับจากผู้ค้ำประกันรายหนึ่งรายใดแล้วเจ้าหนี้ อาจพอใจ นอกจากนั้น นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันรายหนึ่งได้ชำระหนี้เป็นส่วนใหญ่ให้กับธนาคารแล้ว ผู้ถูกร้องจึงเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจว่าหนี้ดังกล่าวใกล้จะหมดแล้ว อย่างไรก็ตามก็ดีลูกหนี้ชั้นต้นได้ติดต่อเจรจาเพื่อประนอมหนี้กับธนาคาร ตั้งแต่ประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๔๔ ในที่สุดธนาคารยอมรับชำระหนี้จากบริษัท ฯ จำนวน ๑๐ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ และยอมปลดผู้ถูกร้องจากการร่วมรับผิดชอบในหนี้ดังกล่าว ข้อนี้ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องเข้าใจดีว่าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลไม่ใช่หนี้ค้ำประกันซึ่งเป็นหนี้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะผู้ถูกร้องได้แสดงหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นเพียงคำพิพากษาของศาลชั้นต้นต่อผู้ร้อง ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ และหนี้ที่แสดงในการยื่นบัญชี ฯ ทั้งสองครั้งดังกล่าวเป็นหนี้ที่ผู้ถูกร้องต้องร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มบุคคลเดียวกันกับหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ๕ ครั้ง เหตุผลที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงหนี้ดังกล่าว ผู้ถูกร้องอ้างว่า เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล

ข้อที่อ้างว่า ได้มีการเจรจาเพื่อประนอมหนี้ นั้น เห็นได้ว่า เป็นการไปเจรจากับธนาคารเจ้าหนี้ ภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องถูกยึดและอายัดทรัพย์สินเพื่อบังคับชำระหนี้และภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องถึง ๗ ครั้งแล้ว และปรากฏว่าเจ้าหนี้เพิ่งได้ยินยอมปลดผู้ถูกร้อง

จากภาระนี้ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบบริษัท ฯ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่ผู้ร้องมีมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่แสดงหนี้ที่ผู้ถูกร้องมีภาระร่วมรับผิดชอบหนี้ชั้นต้น ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อผู้ร้อง ๕ ครั้ง และเป็นเวลาภายหลังจากที่ผู้ร้องยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้วินิจฉัยชี้ขาดเป็นคดีนี้แล้ว

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ว่า นอกจากผู้ถูกร้องจะได้ชี้แจงเกี่ยวกับการไม่แสดงหนี้ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท แล้วผู้ถูกร้องยังได้ขอคำแนะนำจากผู้ร้องด้วย แต่ผู้ร้องก็ไม่ได้ให้คำแนะนำ นั้น ข้อนี้ ผู้ร้องเห็นว่า ขั้นตอนการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในส่วนของผู้ถูกร้องได้เสร็จสิ้นแล้วที่ผู้ถูกร้องชี้แจงตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เป็นการชี้แจงกรณีที่ผู้ร้องได้พิจารณาถึงเหตุผลการไม่แสดงหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้ชี้แจงว่าไม่สามารถที่จะแจ้งหนี้ดังกล่าวได้เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสูคดีในชั้นศาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องทราบหรือรู้ถึงการมีหนี้สินดังกล่าวเป็นอย่างดี

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การดำเนินการของผู้ร้องเป็นการดำเนินการโดยไม่เป็นธรรมกล่าวคือ ผู้ร้องกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องกระทำผิดถึง ๕ ครั้ง แต่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง คือ การยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๖ นั้น ข้อนี้ ผู้ร้องเห็นว่า หนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาทนี้ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องทั้ง ๕ ครั้ง และผู้ถูกร้องได้ชี้แจงถึงเหตุผลของการที่ไม่แสดงหนี้จำนวนดังกล่าวไว้แล้ว ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จึงไม่มีความจำเป็นต้องแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงในเรื่องเดียวกันซ้ำอีก

ผู้ร้องสรุปว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น มิใช่เป็นเรื่องการตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินว่าได้มาโดยสุจริตหรือไม่ แต่อย่างไร แต่เป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งเป็นฉบับปฏิรูปการเมืองได้กำหนดไว้ว่าบุคคลที่ตัดสินใจที่จะเข้าสู่ตำแหน่งและดำรงตำแหน่งต่างๆ ไม่เฉพาะนักการเมืองเท่านั้น แต่รวมทั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นและอื่นๆ ต้องถูกตรวจสอบถึงความโปร่งใส โดยต้องแสดงทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะให้ผู้ร้องตรวจสอบตามช่วงเวลาต่างๆ เช่น เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี เป็นต้น ถ้าปรากฏว่าผู้ยื่นปกปิดข้อเท็จจริงไม่ยอมแจ้งทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดตามความเป็นจริง ก็ไม่อาจตรวจสอบถึงการเพิ่มขึ้น ลดลง หรือเคลื่อนไหวที่ถูกต้องได้เลย เพราะไม่รู้ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินจำนวนเท่าใด กระบวนการตรวจสอบ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด ก็จะไร้ประสิทธิภาพ การปฏิรูปทางการเมืองเรื่องระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ก็จะไร้ผลโดยสิ้นเชิง รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดโทษเอาไว้ในกรณีไม่ยื่น ขึ้นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะเป็นผู้วินิจฉัย ไม่ใช่เรื่องว่ารวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งจะต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องหรือฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีใช่เป็นเรื่องทรัพย์สินนั้น ได้มาโดยสุจริตหรือไม่ แต่อย่างไร ผู้ถูกร้องได้รับการศึกษาระดับสูง ทำงานมีตำแหน่งที่ดี ไม่มีเหตุผลที่อ้างได้ว่าไม่รู้กฎหมายและไม่สามารถเข้าใจคำอธิบายการยื่นบัญชีของผู้ร้อง ผู้ถูกร้องยอมรับว่า ไม่สามารถที่จะแสดงหนี้ดังกล่าวได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องได้รู้และได้ทราบถึงการมีหนี้ดังกล่าวเป็นอย่างดี แต่จงใจปกปิดรายการหนี้จำนวนนี้ไว้เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้อง ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีด้วย

ผู้แทนผู้ถูกร้อง แฉลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจา และยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดีเป็นหนังสือ สรุปความว่า

เกี่ยวกับคำร้องเคลือบคลุม ผู้ถูกร้องอ้างคำบรรยาย เรื่องวิธีการปฏิบัติการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ของนายโอภาส อรุณินท์ และนายกล้าณรงค์ จันทิก ซึ่งดำรงตำแหน่งสูง โดยเป็นประธานและเลขาธิการในองค์กรของผู้ร้อง เมื่อปี ๒๕๕๓ (เอกสารหมายเลข ๑) หน้าที่ ๕ มีความว่า “ปกปิดหมายความว่ามิแล้วไม่บอก ซึ่งต่างจากเท็จ เท็จไม่มีแล้วบอกว่ามีถือว่าเท็จ แต่ถ้าหากว่าเรื่องปกปิด มิแล้วไม่บอกถือว่าปกปิด เพราะฉะนั้นท่านคณะกรรมการต้องตรวจสอบทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นเรื่องเท็จ หรือเรื่องปกปิด” ซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาปัญหานี้

ในการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรคสาม และมาตรา ๓๖ ผู้ร้องไม่ได้ตรวจสอบบัญชีที่ผู้ถูกร้องยื่นในแต่ละครั้งทุกครั้ง ซึ่งผู้แทนผู้ร้องก็เบิกความรับว่า ไม่ได้ตรวจสอบทุกครั้ง มีรายงานของนายฉัตรชัย วีระเชวงกุล เพียงฉบับเดียวที่แสดงถึงการตรวจสอบ เมื่อพบข้อมูลที่สามารถกล่าวหาผู้ถูกร้องได้ จึงได้ตรวจสอบย้อนหลังและมีได้ดำเนินการโดยเร็ว เพราะ “มีหนังสือถึงธนาคารอินโดซูเอช เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔” และ

ในสำนวนพบว่ามีเอกสารตรวจสอบฉบับแรกเป็นอย่างนี้ ส่วนการทำรายงานการตรวจสอบในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๗ ก็ไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา การกระทำของผู้ร้องฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้น และไม่ชอบธรรม

ผู้ร้องกล่าวหาผู้ถูกร้อง ๕ ข้อ ผู้ร้องพิจารณาแล้วว่า ผู้ถูกร้องไม่สนใจในข้อที่ ๑ ถึง ๔ แต่วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องสนใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ในข้อกล่าวหาข้อ ๕ หากพิจารณาคำวินิจฉัยของผู้ร้องที่วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องไม่สนใจในข้อกล่าวหาที่ ๑ ถึงข้อกล่าวหาที่ ๔ ก็จะพบว่าบรรทัดฐานที่ผู้ร้องวางไว้ในกรณีนี้วินิจฉัยว่า ไม่สนใจดังกล่าว สามารถนำมาใช้เป็นคุณต่อผู้ถูกร้องได้ หากผู้ร้องดำเนินการตรวจสอบเสียโดยเร็วตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะช่วงระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงระยะเวลาที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ เป็นการเข้าใจผิด เป็นการยื่นบัญชี ฯ ครั้งแรกเมื่อเพิ่งประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดในการจัดเตรียมเอกสารดังกล่าว จึงเห็นว่าไม่เป็นการจงใจ จากบรรทัดฐานดังกล่าว หากผู้ร้องลงมือตรวจสอบบัญชี ฯ ผู้ถูกร้องเสียตั้งแต่ต้น คือตั้งแต่ยื่นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องก็จะไม่ถูกพิจารณาว่าผิดในขณะนั้น และเมื่อผู้ถูกร้องได้ทราบว่าคุณตรวจสอบ สอบถามให้ชี้แจง หรือได้รับคำแนะนำในช่วงปี ๒๕๕๐ ถึงปี ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องก็สามารถยื่นแสดงรายการหนี้ค้ำประกัน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ต่อผู้ร้องเสียให้ถูกต้องได้

อีกข้อหนึ่ง เจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ยื่นอาจเกิดความผิดพลาดหรือหลงลืม แต่ได้แสดงมาในภายหลังและก่อนที่ผู้ร้องจะตรวจพบ ถือได้ว่าผู้ยื่นไม่จงใจ ฯ ซึ่งผู้ร้องได้ลงมติเห็นชอบไปแล้ว ตามรายงานการประชุมครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ บรรทัดฐานนี้สามารถเทียบเคียงได้กับกรณีของผู้ถูกร้อง เพราะผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยแสดงรายการเพิ่มเติมลงในเอกสารประกอบบัญชี ฯ (เอกสารแนบท้ายคำร้อง เล่มที่ ๖ หน้า ๑๐๘๑) คือการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นการยื่นโดยไม่ทราบว่าผู้ร้องกำลังตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องอยู่ และปรากฏหลักฐานว่า ผู้ร้องเพิ่งสอบถามภาระหนี้สินของผู้ถูกร้องไปยังธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ การยื่นแสดงภาระค้ำประกันในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ เป็นเวลาก่อนที่ผู้ร้องจะได้รับแจ้งรายการหนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้องตามหนังสือของธนาคาร ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ดังนั้น หากผู้ร้องยึดแนววินิจฉัยดังกล่าวของตนเองก็ควรต้องวินิจฉัยด้วยเช่นเดียวกันว่า เพราะผู้ถูกร้องได้แสดงมาภายหลัง และก่อนที่ผู้ร้องจะตรวจพบเช่นเดียวกับกรณีที่กล่าวมา และผู้ร้องก็มีได้นำสืบแก้หรืออธิบายโต้แย้งข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องในคดีนี้ทั้งยังยอมรับว่ามีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นตามวันเวลาที่ปรากฏตามเอกสารจริง การตรวจสอบล่าช้าก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้อง

ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ทั้ง ๕ ครั้ง แต่ผู้ร้องได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง คือครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๖ ตามหนังสือของผู้ร้อง ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ในชั้นพิจารณาผู้แทนผู้ร้องตอบคำถามของทนายผู้ถูกร้อง เกี่ยวกับเหตุผลที่ให้ชี้แจงเพียง ๓ ครั้ง ผู้แทนผู้ร้องก็พยายามบ่ายเบี่ยงและตอบไม่ตรงคำถาม อ้างว่า เป็นเรื่องของผู้ร้อง แต่ผู้ร้องได้พิจารณาโดยละเอียดแล้ว การที่ไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้ เป็นการปฏิบัติไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้อง เป็นการปฏิบัติที่ไม่มีบรรทัดฐาน

เกี่ยวกับประเด็นการปกปิดข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกร้อง นั้น ผู้ถูกร้องเห็นว่า

ก. จากรายงานการตรวจสอบของ นายฉัตรชัย วีระเชวงกุล ตามเอกสารท้ายคำร้องในหน้าที่ ๐๐๑๒ (เกี่ยวกับการยื่นครั้งที่ ๘) และหน้าที่ ๐๐๑๘ (เกี่ยวกับการยื่นครั้งที่ ๕) ผู้ร้องได้ระบุไว้เหมือนกันว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นระบุในสำเนาเอกสารประกอบบัญชี ฯ ว่า หนี้สินการค้าประกันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตรวม ๖ รายการ มีระบุชื่อลูกหนี้ เจ้าหนี้ไว้ด้วย แต่ละเว้นไม่บันทึกข้อความสำคัญเกี่ยวกับความประสงค์ของผู้ถูกร้องลงในรายงานการตรวจสอบเพื่อนำไปประกอบในรายงานการประชุมของผู้ร้อง ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ ได้แก่ ข้อความว่า “ข้าพเจ้าจึงขอแจ้งให้ทราบไว้ก่อนในเบื้องต้นเพื่อแสดงเจตนาในเรื่องการรับประกันหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต” ตัดออกไป ซึ่งผู้แทนผู้ร้องก็ได้เบิกความยอมรับความข้อนี้ ข้อความที่ถูกตัดออกไปนี้ เป็นเรื่องที่บอกถึงวัตถุประสงค์ที่แจ้งให้ทราบไว้ก่อนเป็นการแสดงเจตนาให้รู้ว่า มีการรับประกันและความเข้าใจว่าเป็นหนี้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต หากมิได้ตัดข้อความเหล่านี้ออกไป และมีการหยิบยกขึ้นพิจารณาแล้ว ย่อมเห็นความเข้าใจ ความบริสุทธิ์ใจของผู้ถูกร้องได้ และสามารถมองย้อนไปถึงขณะมีการยื่นบัญชี ฯ ในแต่ละครั้งว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือจงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข. จากการตรวจสอบตามเอกสารท้ายคำร้อง เล่มที่ ๑ หน้าที่ ๐๐๒๒ เจ้าหน้าที่ผู้ทำรายงานได้แสดงรายละเอียดคำชี้แจงในจดหมายตอบของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ (เอกสารหน้าที่ ๐๑๒๖ ในเล่ม ๑ แนบท้ายคำร้อง) ไว้เกือบครบถ้วน เพื่อนำเอารายละเอียดเหล่านั้นมาเป็นประเด็นพิจารณาในระดับเจ้าหน้าที่ และในชั้นพิจารณาของผู้ร้องด้วย แต่ผู้ตรวจสอบได้จงใจละเว้นไม่บันทึกข้อความสำคัญของหนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้อง สองบรรทัดสุดท้ายของจดหมายดังกล่าว ความว่า “ด้วยเหตุผลดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงขอชี้แจงต่อผู้ร้องให้ทราบ เพื่อจะได้มีข้อเสนอแนะให้ข้าพเจ้าได้ดำเนินการอย่างถูกต้องต่อไป” ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาของผู้ถูกร้องว่าอยู่ในระหว่างรอคำแนะนำจากผู้ร้องเพื่อไปดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป ในชั้นพิจารณาผู้ถูกร้องได้ซักถามผู้แทนผู้ร้องเรื่องการขอคำแนะนำว่าขอคำแนะนำได้หรือไม่ มีกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายบัญญัติไว้ว่าอย่างไรก็ได้รับคำตอบว่า ขอคำแนะนำไม่ได้

เป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติให้ยื่นบัญชี ฯ และในที่สุดก็ตอบว่า กฎหมายไม่เปิดโอกาสให้ผู้ร้องแนะนำว่า คนที่ยื่นบัญชี ฯ ผิดแล้วจะยื่นบัญชี ฯ ให้ถูกต้อง ต้องทำอะไร เป็นคำตอบที่เลียงไป ความจริง ผู้ถูกร้องต้องการทราบเรื่องการขอคำแนะนำในการยื่นบัญชี ฯ ของผู้ถูกร้อง

จากการตรวจสอบของผู้ถูกร้อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการไต่สวน พ.ศ. ๒๕๔๓ ตลอดจนประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติที่ห้ามว่า ภายหลังจากยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งแล้วห้ามมิให้ให้คำแนะนำต่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้น เมื่อพิจารณาประกอบกับการที่ผู้แทนผู้ร้องเคยไปบรรยายต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี ๒๕๔๓ (เอกสารหมาย ล. ๑) แล้ว จะถือเป็นการให้คำแนะนำในการกรอกบัญชีหลังการยื่นบัญชี ฯ ของผู้ดำรงตำแหน่งเหล่านั้นหรือไม่ เพราะผู้แทนผู้ร้องยอมรับอยู่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหล่านั้น คือ ผู้ที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไปก่อนหน้านั้นแล้วทั้งสิ้น ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เมื่อรัฐธรรมนูญ ประกาศใช้แล้ว ที่ผู้แทนผู้ร้องตอบคำถามทนายผู้ถูกร้อง จึงไม่เป็นความจริง

ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ นั้น

การตรวจสอบรายการหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ดังกล่าว ผู้ร้องไม่ได้ตรวจสอบจากสำนวนที่ศาล กรมบังคับคดี เรียกหรือสอบถามข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบของธนาคาร หรือสอบถามลูกหนี้ชั้นต้น หรือผู้ค้ำประกันคนอื่น ๆ เพียงแต่มีหนังสือสอบถามจากธนาคารเรื่องภาระหนี้สิน เมื่อได้คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาแล้ว จึงได้นำมาตรวจสอบขยายผล ผู้ร้องละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หากตรวจสอบจากหน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องก็จะทราบความจริง และผู้ถูกร้องจะได้รับความยุติธรรม เพราะจะสามารถทราบได้ว่า หนี้สินที่เป็นปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป แสดงว่าภาระค้ำประกันของผู้ถูกร้องยังมีการเคลื่อนไหวและไม่แน่นอน และจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ถูกร้อง ปรากฏว่า นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกันคนหนึ่ง ได้ชำระหนี้ให้แก่ธนาคารไป จำนวน ๔๘,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ แล้ว นอกจากนี้ ผู้แทนผู้ร้องได้เบิกความและแถลงต่อศาล เกี่ยวกับหนี้โดยคำนวณเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในแต่ละครั้งของการยื่นบัญชี ฯ และเป็นเพียงการคิดคำนวณที่กระทำขึ้นภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลนี้แล้ว ผู้ร้องไม่มีความรอบคอบในการตรวจสอบและประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดทำบัญชี ฯ เอง ได้มอบให้นายสมศักดิ์ อัสวเรชา ทำบัญชี ฯ ยื่นต่อผู้ร้องแทน ผู้ถูกร้องไม่ใช่พนักงานกฎหมาย โดยความเป็นจริงบุคคลจะอ้างว่า ไม่รู้กฎหมายไม่ได้ เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องกฎหมาย แต่เป็นเรื่องข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกรอกแบบแสดงรายการบัญชี ฯ เรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับภาระค้ำประกัน ผู้ถูกร้องชี้แจงและนำสืบพยานหลักฐานถึงความเข้าใจโดยสุจริตของผู้ถูกร้องว่า ภาระค้ำประกันไม่ต้องกรอกรายการในรายการหนี้สินของบัญชี ฯ เพราะในแบบฟอร์มบัญชี ฯ ที่ปรากฏตามเอกสาร ๕ แผ่นแรกของเอกสารแนบท้ายคำร้องของผู้ร้องตั้งแต่ เล่มที่ ๒ ถึงเล่มที่ ๗ ไม่มีช่องค้ำประกัน หรือหนี้ค้ำประกัน ให้กรอก คำอธิบายการยื่นบัญชี ฯ ไม่มีคำอธิบายเรื่องหนี้ค้ำประกันไว้ว่าจะต้องกรอกอย่างไร นายสมศักดิ์ ฯ ได้สอบถามวิธีการกรอกรายการจากเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับคำแนะนำว่า หนี้ค้ำประกันไม่ต้องกรอกรายการหนี้สิน นอกจากนั้น ในการยื่นครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ยังได้สอบถาม นายคำนวณ ชโลปถัมภ์ พนักงานกฎหมายที่มีชื่อเสียงก็ได้ความอย่างเดียวกัน และคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งเป็นเอกสารของผู้ร้อง ข้อ ๑๕ ก็ระบุว่า “กรณีค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน”

ก. เหตุผลที่ไม่แจ้งบัญชี ฯ อีกข้อหนึ่ง คือ หนี้ค้ำประกันยังเป็นหนี้อันไม่แน่นอนเพราะบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้น ได้แจ้งต่อผู้ถูกร้องเสมอมาว่า กำลังเจรจากับเจ้าหนี้ยู่ และรับรองจะรับผิดชอบหนี้รายการนี้ ข้อนี้ มีทั้งนายประมวล หุตะสิงห์ กรรมการของบริษัท ฯ และนายถนอม วีระผล เจ้าหน้าที่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เปิดความสนับสนุน อีกประการหนึ่ง ข้อเท็จจริงปรากฏต่อมาว่า นางประภา วิริยประไพกิจ ผู้ค้ำประกัน คนหนึ่งได้ชำระหนี้ต่อธนาคารไปแล้วจำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องจึงเข้าใจว่า ภาระหนี้ของตนอาจจะหมดไปแล้ว หรือไม่ก็เหลือน้อยมาก อย่างน้อย ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ก็ได้แสดงชัดเจนว่าจำนวนหนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เป็นการแสดงว่าหนี้ยังคงเคลื่อนไหวอยู่ ยังไม่สามารถทราบตัวเลขสุดท้ายหรือความรับผิดชอบที่ชัดเจนของผู้ถูกร้องได้ ที่ผู้ร้องแสดงรายการหนี้ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ไว้ในรายการหนี้สิน จำนวน ๒,๖๒๕,๔๕๐.๕๗ บาท และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ เพราะภายหลังจากศาลพิพากษาให้ผู้ถูกร้องร่วมรับผิดชอบชำระหนี้ต่อธนาคารทั้งสองธนาคารดังกล่าวแล้ว ต่อมาได้มีการเจรจากันและตกลงกันได้โดยลดยอดหนี้ลงจากเดิมมาก ได้ทราบจำนวนหนี้เป็นจำนวนที่แน่นอนแล้ว ผู้ถูกร้องจึงได้แสดงรายการหนี้ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ภาระค้ำประกันที่ผู้ถูกร้องมีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช นอกจากจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพราะการชำระโดยผู้ค้ำประกันคนหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แล้ว ปัจจุบันยังเปลี่ยนแปลงไปอีก

โดยเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ปรากฏว่าลูกหนี้ชั้นต้นได้ชำระเงินจำนวน ๑๐ ล้านบาท ให้แก่ธนาคาร และธนาคารได้ปลดภาระค้ำประกันของผู้ถูกร้องไปหมดแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงตามเอกสารแนบท้ายคำร้อง ลำดับที่ ๒๐ ถึงลำดับที่ ๔๔ และคำเบิกความพยานบุคคลของผู้ถูกร้อง ความเข้าใจในเรื่องภาระค้ำประกันและการกรอกแบบฟอร์มนั้น ไม่เพียงแต่ผู้ถูกร้องเท่านั้นที่มีความเข้าใจว่า หนี้ค้ำประกันไม่ต้องกรอกรายการหนี้สิน แม้แต่นายคำนวณ ชโลปถัมภ์ ซึ่งเป็นนักกฎหมายที่มีชื่อเสียง นายลิขิต ชีรเวทิน ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ พลตรี อินทรัตน์ ยอดบางเตย สมาชิกวุฒิสภา ก็มีความเข้าใจเช่นเดียวกันกับผู้ถูกร้อง หนี้ที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยศาลฎีกานั้น แม้จะมีความเป็นหนี้ชัดเจนโดยผลแห่งคำพิพากษาแล้ว ไม่สามารถมีข้อโต้แย้งในหนี้ได้อีก แต่เหตุแห่งความรับผิดชอบในหนี้นี้อาจแปรเปลี่ยนไปได้ เพราะลูกหนี้อาจชำระหนี้เต็มจำนวนหรือบางส่วน จนทำให้ภาระความรับผิดชอบในหนี้ของผู้ถูกร้องลดน้อยลง หรือมีผู้ค้ำประกันรายอื่นชำระหนี้ไปบางส่วน ก็สามารถทำให้ภาระหนี้ของผู้ถูกร้องเปลี่ยนแปลงไปได้ หรือหากเจ้าหนี้ยินยอมลดหนี้ให้ หรือมีการปรับโครงสร้างหนี้เป็นเหตุให้หนี้ลดลง ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องก็จะเปลี่ยนแปลงไปอีก แสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอนของหนี้ดังกล่าว

ผู้ถูกร้องไม่ได้มีเจตนาหรือจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือจงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หากผู้ถูกร้องมีเจตนาเช่นนั้นก็ไม่เป็นเหตุผลที่ผู้ถูกร้องจะแจ้งให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องไม่อาจอ้างคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๔ มาใช้กับผู้ถูกร้องได้ กรณีที่จะพิจารณาว่าผู้ถูกร้องเจตนาหรือจงใจในการยื่นบัญชี ฯ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๕๔ วินิจฉัยไว้แล้วว่า แม้คำว่า “จงใจ” ไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยเจตนาพิเศษ หรือมุ่งประสงค์เป็นพิเศษ ตามที่ได้ให้ความหมายมาแล้วก็ตาม แต่การใช้คำว่า “จงใจ” นำหน้าข้อความว่า “ยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ” นั้น ย่อมมีความหมายว่า รัฐธรรมนูญประสงค์เน้นว่าผู้ยื่นบัญชี ฯ ต้องรู้สำนึกที่แน่ชัดพอสมควร และจำเป็นต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนหรือปราศจากข้อสงสัยอันสมควรมาแสดง ผู้ถูกร้องจึงขออ้างคำวินิจฉัยดังกล่าวเป็นบรรทัดฐาน

กรณีนี้ ไม่ใช่เรื่องทุจริต หรือเตรียมการจะทุจริต ซึ่งผู้แทนผู้ถูกร้องก็ได้เบิกความยอมรับไว้ต่อศาลนี้แล้ว ข้อกำหนดเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อยู่ภายใต้หมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ กรณีของผู้ถูกร้องเป็นภาระหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันผู้อื่นมิใช่การก่อหนี้ด้วยตนเอง หนี้สินค้ำประกันที่ถูกร้องกล่าวหาว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นเวลานาน ๑๐ ปีแล้ว โดยไม่ได้เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง ไม่มีผู้ใดได้ประโยชน์ หรือเสียประโยชน์ จากการแจ้งหรือไม่แจ้งการค้ำประกันนี้ ทั้งไม่ได้ทำให้บัญชีของผู้ถูกร้องเปลี่ยนแปลงไป เพราะการที่ต้องรับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกัน ก็ก่อให้เกิดสิทธิ

ไต่เบียดด้วย ซึ่งผู้ถูกร้องต้องแสดงในรายการทรัพย์สินอยู่ดี (หากมีการวินิจฉัยว่าจะต้องยื่นรายการหนี้ค้ำประกันนี้ลงในบัญชีหนี้สินด้วย) ข้อนี้ ผู้แทนผู้ร้องก็ได้ตอบคำถามของทนายผู้ถูกร้องว่า ผู้ถูกร้องอาจอ้างว่ามีสิทธิเรียกร้องก็ไต่ไปได้ ยื่นไปได้ไม่มีปัญหา จึงแสดงว่าการแจ้งหรือไม่แจ้งภาระหนี้ค้ำประกันของผู้ถูกร้อง ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายในทางบัญชีและมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ใด

ข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้ร้องและเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ได้ดำเนินการขาดความละเอียดรอบคอบ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ผู้ร้องมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ ในอันที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ เพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือมีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชน ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวนข้อเท็จจริงหรือการวินิจฉัยชี้ขาดของผู้ร้อง หรือแม้แต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ขณะที่ยังไม่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ก็ยังมีอำนาจอยู่ตามข้อ ๕ ของระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ และเมื่อย้อนลงไปถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับกรณีของผู้ถูกร้องนี้ ในช่วงที่เป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ก็ยังมีอำนาจเช่นเดียวกันนี้อยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ และพระราชบัญญัติการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ผู้ร้องมิได้ใช้อำนาจนั้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง พยานหลักฐานอย่างครบถ้วนมาพิจารณาวินิจฉัยให้ถ่องแท้ ผู้ร้องเพียงใช้อำนาจตามอำเภอใจ โดยเฉพาะมีการมุ่งประเด็นไปหาข้อสรุปที่จะวินิจฉัยกล่าวโทษผู้ถูกร้องแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงรูปแบบการตรวจสอบที่ควรต้องกระทำเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นยุติปราศจากข้อสงสัย

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่

๒. ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

มีข้อต้องพิจารณาก่อนว่า คำร้องเคลือบคลุมหรือไม่ ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า ผู้ร้องมิได้บรรยายตามลำดับขั้นตอนให้เข้าใจได้ว่า จงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เกิดขึ้นในขั้นตอนใด ในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่เท่าใด ผู้ถูกร้องไม่สามารถต่อสู้คดีได้ถูกต้อง จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ร้องได้บรรยายคำร้องว่า ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (ขณะยื่นคำร้อง) และอดีตเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นอีก ๓ ตำแหน่ง คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับเลือกตั้ง เมื่อปี ๒๕๓๕ ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในรัฐบาลที่มีพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคของพรรคความหวังใหม่ (ปัจจุบันรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทย) ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในกำหนดเวลาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องขณะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าว ตำแหน่งละ ๓ ครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี รวม ๙ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ยื่นเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ส่วนครั้งที่ ๘ ยื่นเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคแล้วหนึ่งปี ผู้ร้องได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องแล้ว พบว่า ในการยื่นบัญชี ฯ ทั้ง ๙ ครั้ง ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ โดยหนี้สินดังกล่าว ศาลฎีกาได้พิพากษาให้ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ค้ำประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ต้องรับผิดชอบชำระหนี้แก่โจทก์อย่างลูกหนี้ร่วมเป็นเงิน จำนวน ๔๘,๘๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ หลังจากศาลฎีกาพิพากษาแล้ว ผู้ถูกร้องไม่ชำระหนี้โจทก์ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำบังคับ โจทก์จึงได้ขอหมายบังคับคดี และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์สินของผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ โดยยึดที่ดินและบ้านของผู้ถูกร้องหลายรายการ ต่อมานางสุรีย์ สติรชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้องได้ร้องขัดทรัพย์บางรายการและขอถอนส่วนบางรายการ โดยอ้างว่า เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องขัดทรัพย์แต่เพียงผู้เดียว และเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกันตามลำดับ ผู้ร้องได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอซ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ชี้แจงว่า ที่ไม่ได้แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชี ฯ เพราะไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่า ธนาคาร ฯ ได้บังคับเอาจากลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด และอยู่ในระหว่างร้องขัดทรัพย์ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อต่อสู้คดีในศาลได้ หลังจาก

ชี้แจงแล้ว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องครั้งที่ ๕ แต่ก็ไม่ได้แสดงรายการหนี้สินจำนวนดังกล่าว ผู้ร้องพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ซึ่งเป็นหนี้ร่วมกับลูกหนี้รายอื่นอีก ๔ คน ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในการยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องรวม ๕ ครั้ง ทั้งๆ ที่ทราบถึงการเป็นหนี้จำนวนดังกล่าวมาก่อนการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๑ และได้รับรู้ถึงการเป็นหนี้ดังกล่าวมาโดยตลอด เพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า เป็นหนี้สินการค้ำประกันที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตเท่านั้น โดยมีได้ระบุว่าเป็นหนี้การค้ำประกันเรื่องใด จำนวนเท่าใด ไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบ และในการชี้แจงก็อ้างเหตุผลว่า ที่ไม่แสดงรายการหนี้สินในบัญชี ฯ เพราะกลัวว่าจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาลนั้น เท่ากับยอมรับว่า มีเจตนาที่จะปกปิดรายการหนี้สินจำนวนดังกล่าวไว้เพื่อประโยชน์ของตนในการต่อสู้คดีในชั้นศาล ซึ่งไม่สมเหตุผล เพราะศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ผู้ถูกร้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม เป็นจำนวนหนี้ที่แน่นอนแล้ว การต่อสู้ในศาลชั้นบังคับคดีก็เป็นเพียงการต่อสู้เรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ถูกบังคับคดีเท่านั้น ไม่ใช่การต่อสู้ในมูลหนี้เดิมที่ถึงที่สุดแล้ว อันเป็นเหตุให้ต้องปกปิด จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ เห็นว่า คำร้องได้บรรยายถึงขั้นตอนและพฤติการณ์ที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการหนี้สินเพื่อยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ผู้ร้องได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอ จึงมีมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เป็นคำร้องที่มีความชัดเจน สามารถอ่านเข้าใจได้ดี ไม่ทำให้เกิดความสับสนจนผู้ถูกร้องไม่สามารถเข้าใจได้และต่อสู้คดีได้ถูกต้อง คำร้องของผู้ร้องจึงไม่เป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ดังที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างไว้ในคำโต้แย้ง

ตามปัญหาข้อแรก ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมียู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

มาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ถูกถอดตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น นอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ

การเมือง

- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๗) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- (๘) ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร
- (๙) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มืออยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

มีข้อที่ต้องพิจารณาความหมายของคำว่า “หนี้สิน” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ รัฐธรรมนูญไม่ได้ให้บทวิเคราะห์ศัพท์ คำว่า หนี้ หมายความว่าอย่างไร ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้ให้บทวิเคราะห์ศัพท์ไว้คงมีบัญญัติอยู่ในหมวด ๑๕๔ ว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่งการชำระหนี้ด้วยดเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้” คำว่า หนี้ นักกฎหมายบางคน ให้คำจำกัดความไว้ว่า หนี้ในบางแห่ง คือ หนี้ที่มีผลผูกพันตามกฎหมายทำให้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องได้ในศาล อีกนัยหนึ่งเป็นพันธกรณีผูกพันลูกหนี้ นักแต่งตำราบางคนก็อธิบายว่า หนี้ คือ นิติสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายต่ออีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อพิจารณาสาระสำคัญแห่งหนี้แล้วก็จะเห็นได้ว่า หนี้ก็คือ ความผูกพันในกฎหมายระหว่างบุคคล ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้ มีความชอบธรรมที่จะบังคับบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ลูกหนี้ให้จำต้องส่งมอบทรัพย์สิน ทำการหรืองดเว้นทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า หนี้ตามความหมายดังกล่าวนี้ มีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ ๑. ต้องมีเจ้าหนี้และลูกหนี้ ๒. ต้องมีความผูกพันในกฎหมายอันก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ในเรื่องหนี้ ๓. ต้องมีวัตถุแห่งหนี้ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมาย คำว่า “หนี้และหนี้สิน” ว่า “หนี้ น. เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง, หนี้สินก็ว่า” และ “หนี้สิน น. เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่

อีกผู้หนึ่ง” ตามคำจำกัดความของพจนานุกรมทำให้เห็นว่า คำว่า “หนี้” หรือ “หนี้สิน” มีความหมายเป็นอย่างเดียวกัน ดังนั้น คำว่า “หนี้สิน” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ถึงมาตรา ๒๕๕ จึงย่อมมีความหมายเป็นอย่างเดียวกันกับคำว่า “หนี้” ตามที่พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายไว้

หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นสัญญาที่บุคคลภายนอกทำกับเจ้าหนี้ โดยที่ผู้ค้ำประกันเป็นบุคคลภายนอกและไม่ใช่ตัวลูกหนี้ ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันจึงเป็นเรื่องผูกพันเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ อีกนัยหนึ่งผู้ค้ำประกันมีความรับผิดชอบแต่เพียงชั้นที่สองไม่มีความรับผิดชอบเป็นชั้นต้นเหมือนลูกหนี้หรือเกินความรับผิดชอบของลูกหนี้ ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันเกิดขึ้นเป็นผลผูกพันผู้ค้ำประกันให้ต้องชำระหนี้เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ที่จะถือว่า ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ก็เมื่อลูกหนี้ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด ดังนั้นตราใบที่ลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดความผิดตามสัญญาค้ำประกันก็ยังไม่เกิดขึ้น เมื่อยังไม่มีความรับผิด จึงไม่อาจถือได้ว่ามีหนี้สิน ที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อเข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑

มีข้อที่ต้องพิจารณาว่า หนี้สินตามคำร้อง ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันเกิดขึ้นเป็นผลผูกพันผู้ค้ำประกันให้ต้องชำระหนี้แล้วหรือไม่ ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันจะเกิดขึ้นต่อเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ และที่จะถือว่าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้นั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ ให้ถือเอาการผิดนัดของลูกหนี้ กรณีตามคำร้องข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติว่า บริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ลูกหนี้ได้ตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว จนธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้ยื่นฟ้องบังคับให้ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันต่อศาลแพ่ง ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี และสัญญาค้ำประกัน และศาลแพ่งได้พิพากษาบังคับให้บริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ลูกหนี้ชำระหนี้โจทก์ เป็นเงิน จำนวน ๔๘,๕๘๓,๑๒๘.๒๔ บาท และให้ผู้ถูกร้องผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นจำเลยที่ ๔ ร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ตามจำนวนดังกล่าว ต่อมาศาลฎีกาพิพากษายืนให้บังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง ปราบฎตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ข้อเท็จจริงฟังได้แล้วว่า ความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องผู้ค้ำประกันได้เกิดขึ้นแล้ว ตั้งแต่ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัด กรณีนี้ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัด จนถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาล และศาลได้พิพากษาจนถึงที่สุดให้ลูกหนี้และผู้ถูกร้องผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ถือได้ว่า เป็นหนี้สินตามความหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ที่ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนต่อผู้ร้อง ขณะเข้ารับหรือพ้นตำแหน่งทางการเมือง

ตามปัญหาข้อต่อมาที่ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่น ตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า ผู้ถูกร้องไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงว่า จะต้องรับผิดชอบเท่าไรเพราะลูกหนี้ชั้นต้นกำลังเจรจาดตกลงกับเจ้าหนี้ และมีแนวทางว่าจะตกลงยอมชดเชยกันได้ และลูกหนี้ชั้นต้นก็ยืนยันกับผู้ถูกร้องว่า จะไม่ให้ผู้ถูกร้องได้รับความเดือดร้อนจากการค้ำประกัน หากผู้ถูกร้องกรอกรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘.๕ ล้านบาทไปแล้ว ต่อมาประนีประนอมกันได้ ตกลงให้มีการชำระหนี้้น้อยกว่าจำนวนหนี้เดิม จะกลายเป็นว่ากรอกรายการหนี้สินไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรืออาจกลายเป็นการแจ้งเท็จ หรืออาจเป็นว่าธนาคารอาจเอายอดหนี้ที่กรอกรายการหนี้สินแจ้งไว้ไปผูกมัดหรือบังคับชำระหนี้เอากับผู้ถูกร้องตามจำนวนที่กรอกรายการและแจ้งไว้ ประกอบกับผู้ถูกร้องได้รับเอกสารคำแนะนำของผู้ร้องเมื่อปี ๒๕๕๒ ในเอกสารดังกล่าว ได้ให้คำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ในข้อ ๑๕ ว่า หนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันไม่ต้องแจ้ง และผู้ถูกร้องเชื่อในคำชี้แจงของประธานและเลขาธิการของผู้ร้องที่ชี้แจงที่สภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี ๒๕๕๓ ว่าหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันไม่ต้องกรอกรายการหนี้สินแจ้งบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง นอกจากนี้แบบฟอร์มบัญชีแสดงรายการหนี้สินและทรัพย์สิน ตั้งแต่มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (สำนักงาน ป.ป.ป.) จนมีการจัดตั้งสำนักงานผู้ร้อง (สำนักงาน ป.ป.ช.) ก็ไม่มีช่องให้กรอกรายการหนี้สินค้ำประกันได้ ผู้ถูกร้องจึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการหนี้สินค้ำประกันของตนต่อผู้ร้องนั้น

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า บริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด ได้ทำสัญญาเงินกู้และสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ผู้ถูกร้องกับพวก ๔ คน ได้ทำสัญญา

คำประกันสัญญาเงินกู้ และเบิกเงินเกินบัญชีดังกล่าว บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ชั้นต้น ตกเป็นผู้ผิดนัด ไม่ชำระหนี้แก่ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เจ้าหนี้ ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จึงได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องลูกหนี้และผู้ค้ำประกันต่อศาลแพ่ง บังคับให้ชำระหนี้ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๓ ศาลแพ่งได้พิพากษา เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ ให้ลูกหนี้ชั้นต้น ผู้ถูกร้อง ในฐานะผู้ค้ำประกันและผู้ค้ำประกันอื่นอีก ๒ คน ร่วมกันชำระหนี้ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ในต้นเงิน จำนวน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท ดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงิน จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในต้นเงิน จำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้อง (๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ต่อมาศาลฎีกาพิพากษายืน โดยพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ปรากฏตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องถูกศาลฎีกาพิพากษาให้ร่วมกันชำระหนี้ตาม จำนวนดังกล่าวนั้น เห็นว่า หนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกา เป็นหนี้ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุด เป็นหนี้ ที่มีจำนวนแน่นอนแล้วไม่อาจโต้แย้งได้ และการที่ศาลฎีกาพิพากษาให้ลูกหนี้ทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ เจ้าหนี้ จะเรียกให้ลูกหนี้คนใดคนหนึ่งชำระหนี้โดยทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวง ก็ยังคงต้องผูกพันต่อเจ้าหนี้ จนกว่าหนี้นั้นจะชำระเสร็จสิ้นเชิง ซึ่งเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๒๕๑ ที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า ยังไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริงว่า จะต้องรับผิดชอบ จำนวนเท่าใด เพราะลูกหนี้ชั้นต้นกำลังเจรจาทกลงกันกับเจ้าหนี้ และว่ามีทางจะตกลงกันได้ นั้น การเจรจาทกลงกัน เพื่อประนอมหนี้เป็นเรื่องภายหลังที่ศาลฎีกาได้พิพากษาแล้วว่า ผู้ถูกร้องจะต้องร่วมรับผิดชอบชำระหนี้โจทก์ มีจำนวนเท่าใด ซึ่งเป็นตัวเลขที่แน่นอน กระบวนการในชั้นพิจารณาที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับชำระหนี้ เสร็จสิ้นลงแล้ว การดำเนินการต่อมาหลังจากศาลฎีกาพิพากษาเป็นเรื่องในชั้นบังคับคดี เป็นกระบวนการ อีกขั้นตอนหนึ่งต่อจากที่ศาลฎีกาพิพากษาถึงที่สุด จำนวนหนี้ที่จะต้องชำระแก่โจทก์ดูจากคำพิพากษาที่ ถึงที่สุดก็จะเห็นว่า ศาลได้กำหนดตัวเลขไว้ชัดเจนว่าให้ชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ยจำนวนเท่าใด ตั้งแต่เมื่อใด สำหรับหลังจากศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้ว เจ้าหนี้ ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันจะเจรจาทกลงกันอย่างไร และ ลดจำนวนหนี้ลงได้มากน้อยแค่ไหน และแม้ในที่สุดการเจรจาต่อรองเรื่องหนี้สินระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ ชั้นต้น เจ้าหนี้จะพอใจรับชำระหนี้เพียงจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้ชำระหนี้ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ เจ้าหนี้ได้ปลดภาระค้ำประกันให้ผู้ถูกร้องและลูกหนี้ร่วมอื่นทั้งหมด ผู้ถูกร้องก็ไม่อาจกล่าวอ้างได้ว่า เป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน เกี่ยวกับคำแนะนำในการยื่นบัญชีฯ ได้ระบุว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน นั้น เห็นว่า เอกสารคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการไปชี้แจงการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อปี ๒๕๕๓ ซึ่งข้อ ๑๕ ระบุว่า “กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอรายการประเภทหนี้สิน” เป็นคำแนะนำที่ถูกต้องและชัดเจนแล้ว กรณีของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้ถูกร้องชำระหนี้แล้ว ไม่ใช่เรื่องค้ำประกันเงินกู้ หนี้ตามคำพิพากษาของศาลไม่ใช่หนี้ค้ำประกันซึ่งเป็นหนี้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ผู้ถูกร้องได้นำสืบนายคำนวน ชโลปถัมภ์ เพื่อสนับสนุนข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่า หนี้ค้ำประกันเป็นหนี้ไม่แน่นอน ไม่ต้องยื่นบัญชี ฯ นั้น แต่จากการตอบคำถามค้านของนายคำนวน ฯ กลับตอบคำถามค้านของผู้แทนผู้ร้องยอมรับว่า ถ้าศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลใดต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ถือว่าบุคคลนั้นมีหนี้ที่จะต้องชำระตามคำพิพากษาแล้ว ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาล คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้จำนวนเท่าใดแล้ว บุคคลนั้นย่อมจะปฏิเสธอีกไม่ได้ว่าตนไม่ได้เป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้ฟ้องคดี รวมทั้งกรณีศาลพิพากษาให้รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมในหนี้จำนวนเท่าใดแล้วเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้คนใดคนหนึ่ง ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ คำเบิกความของนายคำนวน ฯ จึงไม่อาจสนับสนุนข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องให้มีน้ำหนักให้รับฟังได้

ปัญหาว่า ผู้ถูกร้องทราบหรือไม่ว่า ตนมีทรัพย์สินและหนี้สินที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า ศาลฎีกาได้มีพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ลูกหนี้และผู้ถูกร้องไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว โจทก์จึงได้ขอหมายบังคับคดีนำยึดทรัพย์ของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ต่อมาหลังจากนั้นได้มีการร้องจัดทรัพย์ ตามข้อเท็จจริงเชื่อได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รู้ถึงหนี้สินดังกล่าว ในชั้นพิจารณาของผู้ร้องก่อนลงมติวินิจฉัยตามข้อกล่าวหาของผู้ร้อง ผู้ร้องได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่แสดงหนี้สินที่มีต่อธนาคารเครดิตอะกริกอล อินโดสุเอช ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ว่า ที่ไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชี ฯ เพราะไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่าธนาคาร ฯ ได้บังคับเอาจากลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด และอยู่ระหว่างการร้องจัดทรัพย์ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการต่อสู้คดีในชั้นศาลได้ ตามคำชี้แจงดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงหนี้สินในบัญชี ฯ เพราะเกรงว่าจะมีผลเสียในการต่อสู้คดี การต่อสู้คดีของผู้ถูกร้องน่าจะหมายถึงความถึงการต่อสู้คดีในชั้นร้องจัดทรัพย์ ซึ่งข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อศาลพิพากษาให้ผู้ถูกร้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ชั้นต้นแล้ว ลูกหนี้ชั้นต้นและผู้ถูกร้องไม่ชำระหนี้ต่อโจทก์ภายในกำหนดเวลาตามคำบังคับ โจทก์จึงขอหมายบังคับคดีนำยึดทรัพย์ผู้ถูกร้อง แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องทราบอยู่ตลอดเวลาว่า ตนมีหนี้สินอยู่กับธนาคารเครดิตอะกริกอล อินโดสุเอช ที่ไม่แสดงหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารดังกล่าวในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง เพราะ

เกรงว่า จะมีผลกระทบต่อ การต่อสู้คดี ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๕๔ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรคสาม และมาตรา ๓๖ ที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องดำเนินการฝ่าฝืนและดำเนินการขาดความละเอียดรอบคอบ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการตรวจสอบ โดยผู้ร้องมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ ในอันที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือมีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชน ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการวินิจฉัยชี้ขาดของผู้ร้อง หรือกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องในอดีต ผู้ร้องใช้อำนาจตามอำเภอใจมุ่งประเด้นหาข้อสรุปที่จะวินิจฉัยลงโทษผู้ถูกร้องซึ่งไม่ชอบธรรมและไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้องนั้น เห็นว่า ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องเป็นเรื่องที่จะต้องว่ากล่าวเป็นอีกเรื่องหนึ่งไม่อาจกล่าวอ้างในคดีนี้ได้ ที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องค้าประกันไม่ได้ประโยชน์จากการค้าประกันและไม่ได้มีเจตนาทุจริตนั้น เห็นว่าการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ๑ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามเงื่อนไขและกำหนดเวลา ตามมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ มีข้อพิจารณาเพียงว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีทรัพย์สินและหนี้สินในขณะเข้าดำรงตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีหรือไม่เท่านั้น ไม่มีข้อจะต้องพิจารณาว่าได้ประโยชน์หรือมีเจตนาทุจริตหรือไม่ เมื่อฟังว่าขณะที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ๑ ต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องทราบว่ามีหนี้สินอยู่แต่ไม่ยื่นบัญชี ๑ กรณีก็ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ ไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าได้ประโยชน์จากการค้าประกัน หรือมีเจตนาทุจริตหรือไม่ ที่ผู้ถูกร้องอ้างอีกข้อหนึ่งว่า ผู้ร้องกล่าวหาผู้ถูกร้อง ๕ ข้อ ได้พิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องไม่จงใจยื่นบัญชี ๑ โดยปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ๔ ข้อ แต่วินิจฉัยข้อ ๕ ว่า จงใจ ๑ ข้อเท็จจริงที่คล้ายคลึงกัน หากยึดบรรทัดฐานเดียวกัน ผู้ถูกร้องก็จะได้รับประโยชน์ การวินิจฉัยแตกต่างออกไปจึงไม่มีบรรทัดฐานนั้น เห็นว่าการวินิจฉัยของผู้ร้องย่อมพิจารณาจากข้อเท็จจริงและมีดุลพินิจที่จะวินิจฉัยแต่ละเรื่องว่ามีน้ำหนักให้เชื่อได้เพียงใดหรือไม่ ไม่ใช่เรื่องของผู้ร้องไม่มีบรรทัดฐานในการวินิจฉัยชี้ขาด ข้อกล่าวอ้างข้อนี้ของผู้ถูกร้องฟังไม่ขึ้น

สำหรับกำหนดเวลาการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี เริ่มนับแต่เมื่อใดนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ๕ ครั้ง ในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ร้อง มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจาก ตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี รวม ๕ ครั้ง ขณะที่ผู้ร้องมีมติและยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญจนศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยชี้ขาด ผู้ถูกร้องยังคงดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ผู้ร้องตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว คือ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ